

عنوان مقاله:

فرایند وحی و معجزه در نفس شناسی ابن سینا

محل انتشار:

فصلنامه اندیشه دینی، دوره 12، شماره 42 (سال: 1391)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

احمد بهشتی - استاد دانشگاه تهران

حمیدرضا خادمی - دانشجوی دکتری فلسفه مرکز تربیت مدرس دانشگاه قم

خلاصه مقاله:

بنیادین بودن تبیین ابن سینا به منزله‌ی مبنایی‌ترین رهیافت فلسفی به فرایند وحی، که بیش‌ترین بازخوردها و تأثیرات را در سایر متفکران بعد از خود تا به امروز داشته است، ضرورت نگارش مقاله‌ی حاضر به حساب می‌آید. ابن سینا بیان می‌دارد که نفس ناطقه وجه امتیاز انسان از سایر موجودات است. نفس ناطقه وی را بر درک کلیات و حقایق عقلی توانا می‌سازد، بنابراین هنگامی که مساله‌ی وحی را به مثابه‌ی نوعی معرفت مد نظر قرار می‌دهد به ناچار می‌بایست تبیین کند که نفس چگونه از طریق قوای خویش به معرفت وحیانی نائل می‌گردد. وی مدعی است وحی صرف نزول فرشته یا مکالمه‌ی الهی با پیامبر نیست، بلکه حاصل تکامل و تعالی نفس نبوی به عالم قدسی است، بدین سان که نخست قوه‌ی نظری تکامل یافته‌ی نفس نبوی است که قادر به اتصال با عقل فعال (روح القدس) و ادراک معانی کلی می‌شود و سپس قوه‌ی خیال وی از چنین قدرتی برخوردار است که می‌تواند اصول کلی را با حفظ اصل وجود و سختیت و تناسب آن، به صورت خیالی و حسی تنزل داده و در نتیجه کلام خدا را بشنود و فرشتگان الهی را ببیند. مساله‌ی دیگری که ابن سینا در این زمینه به تحلیل آن می‌پردازد معجزه است. معجزه از نظر ابن سینا محدود به افعال خارق عادت انبیا نیست. از نظر او، اصل وحی نیز خود نوعی معجزه است، بنابراین معجزه یکی از اجزا و عناصر مبحث نبوت است که قابلیت تحلیل فلسفی دارد.

کلمات کلیدی:

معرفت وحیانی، تکامل نفس نبوی، نگارگری خیال، عقل فعال، معجزه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1605369>

